

ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สตุถา หิ ปวตฺติตตปวรรธมจกโก ราชคหํ คนฺตฺวา เวฬุวนเ วิหรนฺโต ปุตฺตํ เม
อาเนตฺวา ทสฺเสถาติ สฺุทฺโธทนมหาราเชน เปลิตานํ สหสฺสสทสฺสปริวารานํ ทสนนํ พุตฺตานํ
สพฺพปจฺจโต คนฺตฺวา อรหตฺตํ ปตฺเตน กาทฺุทายิตฺเตเรน อาคมณกาลํ ฅตฺวา สฺุฏฺฐิมตฺตาย
คาถาย มคฺควณฺณํ วนฺณณตฺวา วิสตีสทสฺสชินาสวปริวโต กปิลวตฺตปุริ นีโต ฅาติสฺมาคเม
ไปกฺขรารสฺสํ อตฺตฺวปฺตตี กตฺวา มหาเวสฺสณฺตรชาตกํ กเถตฺวา ปุณฺทิวเส ปิณฺฑาย ปวิฏฺฐโ
อฺุตตีฏฺฐเ นปฺปมชฺเชยฺยาติ คาถาย ปิตโร สโตปตฺติมเล ปตีฏฺฐาเปตฺวา ฅมฺมณฺจเร สฺุจรีตฺนตี
คาถาย มหาปชาปตี โคตฺมี สโตปตฺติมเล ราชานณฺจ สกทาคามิมเล ปตีฏฺฐาเปสิ ฯ
ภตฺตกิจฺจปรีโยสาเน ปน ราชูลมาตฺตฺกณฺถํ นิสฺสาย จนฺทกีนฺนรีชาตกํ กเถตฺวา ตโต
ตตียทิวเส นนฺทกฺุมารสฺส อภิสกเคทฺทปฺเวสนวิวาทมฺงฺคเลสุ วัตตมาเนสุ ปิณฺฑาย ปวิสิตฺวา
นนฺทกฺุมารสฺส หตฺถเ ปตฺตํ ทตฺวา มงฺคลํ วัตฺวา อฏฺฐายาสนา ปกฺกมฺนโต นนฺทกฺุมารสฺส
หตฺถโต ปตฺตํ น คณฺหิ ฯ โสปี ตถาคตฺตคารเวน ปตฺตํ โว ภาเนต คณฺหธาติ วัตตํ นาสกฺขิ ฯ
เอวํ ปน จินฺตลสิ โสปาณลสิเส ปตฺตํ คณฺหิสฺสตีติ ฯ สตุถา ตสฺมีปี จาเน น คณฺหิ ฯ อิตโร
โสปาณปาทมฺุเล คณฺหิสฺสตีติ จินฺตลสิ ฯ สตุถา ตตฺถาปี น คณฺหิ ฯ (ฅมฺมปทฺฐจกถาย
ปจฺจโม ภาโค/หน้า ๑๐๕ - ๑๐๖)

แปล โดยอรรถ

๒. อานนทเหตุเถโร กิร วิสวสัสสติกกาลเอ อายุสงขารัง โอโลเกนุโต ปริกฤษณภาว
 ฌตฺวา อีโต สตฺตเม ทิวเส ปรีนุพพายีสสามีติ อโรเจสิ ฯ ตํ ปวตฺตี สุตฺวา โรหิณีนทียา
 อุภยตีรวาสีเกสุ มนุสฺเสสุ โอริมตีรวาสีกา มยํ เถรสฺส พหุปกการา อมฺหากํ สนฺติเก
 ปรีนุพพายีสสตีติ วทีสฺสุ ฯ ปาริมตีรวาสีกา มยํ เถรสฺส พหุปกการา อมฺหากํ สนฺติเก
 ปรีนุพพายีสสตีติ เถโร เตสํ วจนํ สุตฺวา อุภยตีรวาสีโนปิ มยฺหํ อุปการกา ว อิเม นาม
 อนุปกการาติ น สกฺกา วตฺตุํ สจาทํ โอริมตีเร ปรีนุพพายีสสามี ปาริมตีรวาสีโน
 ชาติคฺคหณตฺถํ เตหิ สหฺฐี กถํ กริสฺสนฺติ สเจ ปาริมตีเร ปรีนุพพายีสสามี โอริมตีรวาสีโน
 ตถา กริสฺสนฺติ กถโห อุปฺปชฺชมาโนปิ มํ นิสฺสาเยว อุปฺปชฺชิสฺสตี วุสฺสมมาโนปิ มํ
 นิสฺสาเยว วุสฺสมิสฺสตีติ จินฺเตตฺวา โอริมตีรวาสีโนปิ มยฺหํ อุปการกา ปาริมตีรวาสีโน
 มยฺหํ อุปการกา อนุปกการโก นาม นตฺถิ โอริมตีรวาสีโน โอริมตีเรเยว สนฺนิปตฺนตฺ
 ปาริมตีรวาสีโน ปาริมตีเรเยวาติ อาท ฯ ตโต สตฺตเม ทิวเส มชฺชเณ นทียา
 สตฺตตฺตาลปฺปมาเณ อากาเส ปลฺลงฺเกน นิสีทิตฺวา มหาชนฺสฺส ฌมฺมํ กเถตฺวา มม สรีรํ
 มชฺชเณ ภิชฺชิตฺวา เอโก ภาโค โอริมตีเร ปตฺตุ เอโก ปาริมตีเรติ อธิฏฺฐาย ยถา นิสฺสนฺโน ว
 เตโชชาติํ สฺมาปชฺชิ ฯ อคฺคิชาลา อุฏฺฐทิสฺสุ ฯ สรีรํ มชฺชเณ ภิชฺชิตฺวา เอโก ภาโค โอริมตีเร
 ปติ เอโก ปาริมตีเร ฯ มหาชนฺโน ปรีเทวิ ฯ ปจวีอุทฺทริยนสฺสทโห วิย อโรทฺนสฺสทโห
 อโหสิ สตฺถุ ปรีนุพพานเ อโรทฺนสฺสทโหปิ การุณฺยตโร ฯ (ชมมปทฎฺฐกถาย ตติโย
 ภาโค/หน้า ๑๘๖ - ๑๘๗)

—❖❖❖—
 ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ดังจะกล่าวโดยพิสดาร อ.พระศาสดา ผู้มีจักรคือธรรมอันประเสริฐอันพระองค์ให้เป็นทั่วแล้ว เสด็จไปแล้ว สู่พระนครชื่อว่าราชคฤห์ ประทับอยู่ในพระวิหารชื่อว่าเวฬุวัน ผู้อัน - แห่งทูต ท. ลิป ผู้มีบุรุษมีพันหนึ่ง ๆ เป็นประมาณเป็นบริวาร ผู้อันพระเจ้าสุทโธทนะ มหาราช ทรงส่งไปแล้ว ด้วยพระดำรัสว่า อ.ท่าน ท. จงนำมาแล้ว ซึ่งบุตรของเรา แสดงแก่เรา ดังนี้ หนา พระเถระชื่อว่ากาฬุทายี ผู้ไปแต่ภายหลังแห่งทูตทั้งปวง แล้วจึงบรรลุแล้วซึ่งความเป็นแห่งพระอรหันต์ ทราบกาลเป็นที่เสด็จมาแล้ว จึงพรรณนาแล้ว พรรณนาซึ่งหนทาง ด้วยคาถามีคาถาทกสิบเป็นประมาณ ผู้อันพระชินาสพมียี่สิบเป็นประมาณแวดล้อมแล้วนำไปแล้ว สู่บุรีชื่อว่ากบิลพัสดุ์ ทรงกระทำแล้ว ซึ่งฝนโบกขรพัส ให้เป็นเหตุเป็นเป็นแดนเกิดขึ้นแห่งเนื้อความ ตรัสแล้วซึ่งมหาเวสสันดรชาดกในสมาคมแห่งพระญาติ เสด็จเข้าไปแล้วเพื่อบิณฑะในวันรุ่งขึ้น ยังพระบิดาให้ตั้งอยู่เฉพาแล้ว ในโสดาปัตติผลด้วยพระคาถาว่า **อุตตฺถิฏฺเฐ นปฺปมชฺเชยฺย** (บุคคลไม่พึงประมาทในก้อนข้าวอันตนพึงลุกขึ้นยืนรับ) ดังนี้ เป็นต้น ยังพระนางมหาปชาบดี ผู้โศกมี ให้ตั้งอยู่เฉพาแล้วในโสดาปัตติผลด้วย ยังพระราชาให้ตั้งอยู่เฉพาแล้วในสกทาคามีผลด้วย ด้วยพระคาถาว่า **ธมฺมณฺจเร สุจฺริตฺติ** (บุคคลพึงประพฤติซึ่งธรรมให้เป็นสุจริต) ดังนี้ เป็นต้น ๆ ก็ อ.พระศาสดา ทรงอาศัยซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าวซึ่งคุณแห่งพระมารดาของพระราหุล ตรัสแล้วซึ่งจันทกีนรีชาดก ในกาลเป็นที่สุดลงรอบแห่งกิจด้วยภัต ครั้นเมื่อมงคลคือการอภิเษกและมงคลคืออันเข้าไปสู่เรือนและมงคลคือวิวาหะ ท. แห่งพระกุมารพระนามว่านันทะ เป็นไปอยู่ เสด็จเข้าไปแล้วเพื่อบิณฑะ ในวันที่ ๓ แต่วันนั้น ประทานแล้วซึ่งบาตรบนพระหัตถ์ของพระกุมารพระนามว่านันทะ ตรัสแล้วซึ่งมงคล เสด็จลุกขึ้นแล้วจากอาสนะ หลีกไปอยู่ ไม่ทรงรับแล้วซึ่งบาตร จากพระหัตถ์ของพระกุมารพระนามว่านันทะ ๆ แม้ อ.พระกุมารพระนามว่านันทะนั้น ไม่ได้ आजแล้ว เพื่ออันกล่าวว่ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ.พระองค์ ของจงทรงรับ ซึ่งบาตรของพระองค์ ดังนี้ ด้วยความเคารพในพระตถาคต ๆ แต่ว่า อ.พระกุมารพระนามว่านันทะนั้น

คิดแล้วอย่างนี้ว่า อ.พระศาสดา จักทรงรับซึ่งบาตร ที่ห้วแห่งบันได ดังนี้ ฯ อ.พระศาสดา ไม่ทรงรับแล้ว ในที่เมื่อนั้น ฯ อ.พระกุมารพระนามว่านันทะนอกนี้ คิดแล้วว่า อ.พระศาสดา จักทรงรับที่ใกล้แห่งเชิงแห่งบันได ดังนี้ ฯ อ.พระศาสดา ไม่ทรงรับแล้วเมื่อนั้น ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ดังได้สดับมา พระอนนทเถระ เมื่อตรวจดูอายุสังขาร ในกาลที่ตนมีอายุได้ ๑๒๐ ปี ทราบว่าอายุหมดสิ้นแล้ว จึงแจ้งว่า เราจักปรินิพพานในวันที่ ๗ แต่วันนี้ไป ฯ เพราะได้ยินชำนัน บรรดามนุษย์ผู้อยู่สองริมฝั่งแม่น้ำโรหิณี พวกที่อยู่ฝั่งนี้ ต่างก็พูดว่า พวกเรา มีอุปการะมากแก่พระเถระ พระเถระจักปรินิพพานในสำนักของพวกเรา ฯ พวกที่อยู่ฝั่งโน้น ก็พูดว่า พวกเราก็มีอุปการะมากแก่พระเถระ พระเถระจักปรินิพพานในสำนักของพวกเรา ฯ พระเถระฟังถ้อยคำของชนเหล่านั้นแล้ว คิดว่า แม้พวกเราที่อยู่ทั้งสองฝั่ง ต่างก็มีอุปการะแก่เราทั้งนั้น เราไม่อาจจะพูดว่า ชื่อว่าชนเหล่านี้ ไม่มีอุปการะ ได้ ถ้าเราจักปรินิพพานที่ฝั่งนี้ พวกที่อยู่ฝั่งโน้น จักทำการทะเลาะกับพวกที่อยู่ฝั่งนี้เหล่านั้น เพื่อจะเอาพระธาตุ ถ้าเราจักปรินิพพานที่อยู่ฝั่งโน้น พวกที่อยู่ฝั่งนี้ ก็จักกระทำเช่นเดียวกัน ความทะเลาะ แม้เมื่อเกิดขึ้น ก็จักอาศัยเรานั้นแหละเกิดขึ้น แม้เมื่อจะสงบ ก็จักอาศัยเราเช่นกัน สงบได้ ดังนี้ จึงกล่าวว่า ทั้งพวกที่ฝั่งนี้ ก็มีอุปการะแก่เรา ทั้งพวกที่อยู่ฝั่งโน้น ก็มีอุปการะแก่เรา ชื่อว่า บุคคลผู้ไม่มีอุปการะ ไม่มี พวกที่อยู่ฝั่งนี้ จงชุมนุมกันที่ฝั่งนี้แหละ พวกที่อยู่ฝั่งโน้น จงชุมนุมกันที่ฝั่งโน้นนั่นแหละ ฯ ในวันที่ ๗ จากวันนั้น พระเถระนั่งขัดสมาธิกลางอากาศ สูง ๗ ชั่วโมงกลางแม่น้ำ กล่าวธรรมแก่มหาชน แล้วอธิษฐานว่า ขอให้สรีระของเราแตกในท่ามกลาง ส่วนหนึ่งจงตกฝั่งนี้ ส่วนหนึ่งจงตกฝั่งโน้น นิ่งอยู่ดังเดิมนั่นแหละ เข้าฉานมีเตโชธาตุเป็นอารมณ์ ฯ เปลวไฟ ดั่งขึ้นแล้ว ฯ สรีระแตกแล้ว ในท่ามกลาง ส่วนหนึ่งตกฝั่งนี้ ส่วนหนึ่ง ตกฝั่งโน้น ฯ มหาชน คร่ำครวญแล้ว ฯ เสียงร้องไห้ได้เป็นประหนึ่งเสียงแผ่นดินทรุด น่าเสทือนใจกว่า แมกว่าเสียงร้องไห้ในวันปรินิพพานแห่งพระศาสดา ฯ

พระเทพมุนี ธรรมรัตโน วัดปากน้ำ
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.